



2015-01-21  
Slutversion

## **Naturvärdesinventering vid Väsby entré, Upplands Väsby kommun**

**Naturvärdesinventering med förslag på naturhänsyn och kompletterande  
åtgärder.**

## **: EKOLOGI GRUPPEN**

Beställning: Upplands Väsby kommun  
Framställt av: Ekologigruppen AB  
[www.ekologigruppen.se](http://www.ekologigruppen.se)  
Telefon: 08-525 201 00  
Slutversion: 2014-01-21  
Uppdragsansvarig: Johan Allmér  
Foton: Om inget annat anges: Johan Allmér  
Illustrationer och kartor: Ekologigruppen AB

# Innehåll

<b>Inledning</b> .....	<b>4</b>
Bakgrund	4
Naturinventeringens syfte	4
Metodik	4
Osäkerhet i bedömningen .....	4
<b>Allmän beskrivning av området</b> .....	<b>5</b>
Naturvårdsarter	5
Rödlistade arter.....	5
Signalarter, indikatorarter.....	6
<b>Delområden och Naturvärdesbedömning</b> .....	<b>7</b>
Högsta naturvärde – naturvärdesklass 1 .....	7
Högt naturvärde – naturvärdesklass 2 .....	8
Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3 .....	9
Visst naturvärde – naturvärdesklass 4.....	10
<b>Grön infrastruktur och ekologiska samband</b> .....	<b>12</b>
Metodik	12
Osäkerhet i bedömningen .....	12
Resultat och diskussion	12
<b>Känslighet</b> .....	<b>14</b>
<b>Åtgärdsförslag</b> .....	<b>15</b>
Naturvårdshänsyn	15
Spara gamla träd .....	15
Kompletterande naturvärden	15
Veddepåer.....	15
Grönstråk	15
<b>Referenser</b> .....	<b>17</b>

# Inledning

## Bakgrund

Ekologigruppen AB genomförde under slutet av november och början av december 2014 en naturvärdesinventering vid stationsområdet i Upplands Väsby kommun på uppdrag av Kontoret för samhällsbyggnad i Upplands Väsby kommun. Johan Allmér på Ekologigruppen har utfört fältarbete och sammanställt denna rapport. Utöver naturvärdesinventering har även en analys över ekologiska samband gjorts för tallmiljöer, detta för att kunna göra en bedömning om vilken betydelse dessa kan tänkas ha i ett habitatnätverk för arter knutna till solexponerad gammal tall.

## Naturvärdesinventeringens syfte

Syftet med naturvärdesinventeringen är att få kännedom om områdets naturvärden. Vidare syftar arbetet till att ge förslag på naturhänsyn, åtgärder för att stärka naturvärden och bevarande av grönstråk inom undersökningsområdet.

## Metodik

Ekologigruppen har utfört naturvärdesinventeringen enligt SIS-standard (SS 19900:2014), nivå medel. Vid naturvärdesinventeringen inventerades naturmiljöerna på förekomst av ekologiskt värdefulla strukturer, som till exempel förekomst av gamla träd och död ved, samt naturvårdsarter. Utifrån detta avgränsades ett antal områden med höga naturvärden. Ett utdrag ur Artdatabankens databas över rödlistade arter har också gjorts.

## Osäkerhet i bedömningen

Ingen fullständig artinventering av samtliga organismgrupper genomfördes utan endast ett artsök med fokus på naturvårdsarter inom artgrupperna lavar, svampar och insekter (gnag och kläckhål i träd) gjordes i samband med naturvärdesbedömningen. På grund av att fältarbetet utförts sent på säsongen finns en osäkerhet i bedömningen eftersom vissa naturvärden och artgrupper är lättare att kartlägga vid andra årtider och kan ha förbisetts. Framför allt gäller det skyddsvärda marklevande svampar som bedöms kunna finnas i delar av det inventerade området och som inte har kunnat inventeras vid den tid då fältbesöket gjordes. Detta gäller även för fåglar, kärlväxter och insekter. Å andra sidan har hänsyn tagits till de tidigare inventeringar som gjorts i området och resultatet av dessa har vägds in i den sammanvägda bedömningen av områdets naturvärde. En bedömning har gjorts av delområdenas potential att hysa värdearter och delområdena har därefter tilldelats det högsta värde det bedöms ha potential för, med hänvisning till försiktighetsprincipen. Delar av området bör inventeras under svampsäsong för att säkerställa delområdenas betydelse för naturvårdsarter bland marklevande svampar. Även en riktad insektsinventering bör göras i tallmiljöer med gammal tall.

# Allmän beskrivning av området

Det inventerade området domineras av parkartade naturmiljöer med kortklippt gräs och planterade träd. I området finns dock ett par mindre skogsområden. En gammal tallskog med stort inslag av gammal tall finns i den norra delen av området. Äldre trädindivider bedöms uppnå en ålder av ca 180-250 år. I den södra delen av området ligger en gles ädellövskog med inslag av gammal tall i den norra delen av delområdet.

Inslaget av buskmarker och brynmiljöer förekommer mycket sparsamt. Buskar tas systematiskt bort från bland annat ädellövskogen och andra mindre skogsdungar.

## Naturvårdsarter

I området har nio naturvårdsarter påträffats. Med naturvårdsarter avses bland annat fridlysta arter, rödlistade arter, typiska arter, signalarter och andra indikatorarter för värdefull natur. Naturvårdsarter innefattar även de arter som i Artskyddsförordningen förtecknats med n, N eller B.

Samtliga funna arter är knutna till tallskog med gammal tall och ädellövträd förutom några kärlväxter som framför allt är knutna till hävdade miljöer.

## Rödlistade arter

Tre rödlistade arter är funna inom undersökningsområdet. Två arter utgörs av vedlevande svampar knutna till gammal tall. På en gammal tall har det tidigare hittats kläckhål från reliktböck, en osäkerhet finns dock då kläckhålen var gamla och inte riktigt typiska för arten.

**Tallticken**, *Phellinus pini* (nära hotad NT) lever som parasit på gamla levande tallar. Svampens fruktkroppar uppträder som regel på tallar som är 100-150 år eller äldre. För att den skall kunna fortleva krävs kontinuitet av så gamla tallar inom ett skogsområde. Tallticken är spridd i stora delar i Sverige och finns framförallt i skogar med naturskogsrester, i hållmarkstallskog eller där gamla tallar förekommer i kulturmark. I undersökningsområdet hittades arten i delområdena 1, 2, 8, 9.

### Rödlistan - Rödlistkategorier

Rödlistan för Sverige utarbetas av Artdatabanken. Rödlistan anger olika arters risk att dö ut från Sverige. Arterna listas i olika rödlistkategorier beroende på artens status. Det finns 7 kategorier:

(RE) försvunnen, (CR) akut hotad, (EN) starkt hotad, (VU) sårbar, (NT) nära hotad, (LC) livskraftig, (DD) kunskapsbrist.

**Vintertagging**, *Irpicondon pendulus* (nära hotad NT) lever som vednedbrytare i stammar av tall, man ser oftast arten när den växer på grova grenar som ligger på marken. Arten är av Skogsstyrelsen utpekad som signalart med starkt signalvärdet i östra Svealand. Med detta menas att arten visar på miljöer där andra skyddsvärda och ovanliga arter på tall kan förekomma. I undersökningsområdet hittades arten i delområde 1. Den kan mycket väl förekomma i delområde 2, 8 och 9 där det finns inslag av gammal tall, den är dock lätt att förbise då den framför allt växer i kronorna på gamla tallar.

**Reliktböck**, *Nothorina punctata* (nära hotad NT), är en skalbaggsart som är helt knuten till solbelysta tallar med ålder över 150 år. Denna missgynnade art är liksom tallticken ganska väl spridd i Stockholmsområdet. Flertalet fynd är dock gamla lokaler som inte längre är aktuella men arten indikerar lämpliga miljöer för andra skyddsvärda vedlevande insekter. Fyndet från undersökningsområdet är från delområde 2 och gjordes vid den kommuntäckande naturvärdesinventeringen från 2008. Trädet kunde inte återfinnas vid denna inventering, möjligen är trädet avverkat. Det bedöms dock finnas goda förutsättningar för arten att hitta lämpliga tallar i den södra delen av området där ett stort antal med gammal solexponerad tall förekommer.

## Signalarter, indikatorarter

### Signalart, indikatorarter

En signalart/indikatorart är en art med specifika krav på sin miljö, men som ändå är någorlunda allmänt förekommande. Genom sin förekomst signalerar arten att det finns särskilda naturvärden i ett område och att det finns möjligheter till förekomster av rödlistade arter.

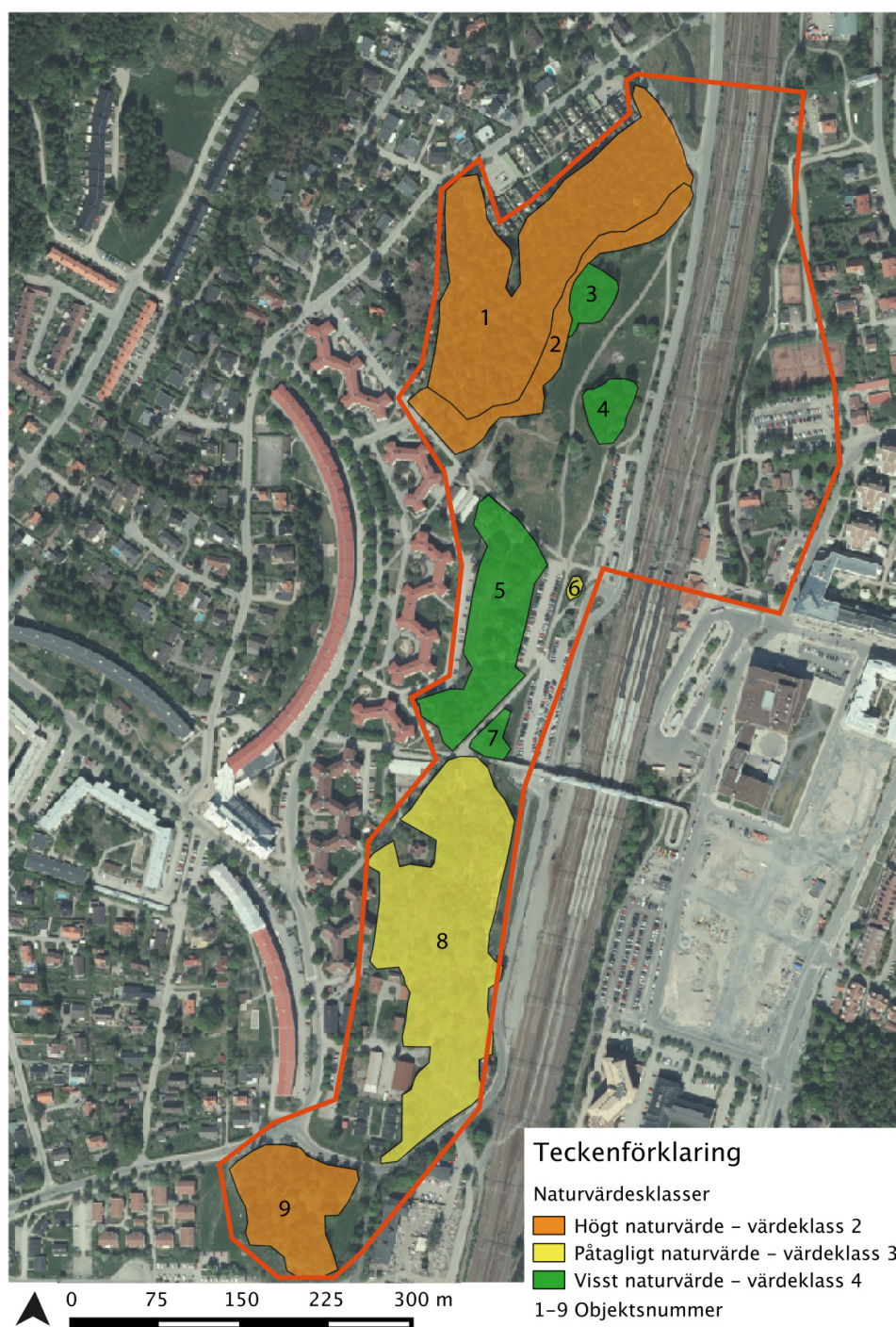
Sex signalarter är funna inom området varav 5 arter med mycket högt indikatorvärde och en art med visst indikatorvärde. Utöver de rödlistade arterna som nämnts ovan hittades även grovticka, *Phaeolus schweinitzii*. Arten är en parasitsvamp och vednedbrytare som huvudsakligen växer på gammal tall. Arten hittas framför allt i gamla tallskogsmiljöer och indikerar då områden med höga naturvärden. I undersökningsområdet har arten hittats i delområde 1 och 9. Lavarna slät lönnlav *Bacidia fraxinea* och lönnlav *Bacidia rubella* hittades på trädstammar i område 8. Båda arterna förekom med små lavbålar på ett par träd vardera.

Tre stycken indikatorarter för naturbetesmarker är funna i området, brudbröd, jungfrulin och ängshavre. Samtliga dessa arter har dock ett ganska lågt indikatorvärde i denna region.



# Delområden och Naturvärdesbedömning

NVI Väsby Entré  
Granskningsversion  
2015-01-21



Figur 1. Karta med delområden och naturvärdesklass. Röd linje visar på ungefärligt undersökningsområde. Orangea områden visar på högt naturvärde – naturvärdesklass 2, gula områden visar på påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3, gröna områden visar på visst naturvärde – naturvärdesklass 4. Nummer 1 – 9 anger respektive naturvärdesobjekts nummer och återfinns i beskrivning av naturvärden nedan.

## Högsta naturvärde – naturvärdesklass 1

Inga naturvärden med högsta naturvärde är känt från området.

## Högt naturvärde – naturvärdesklass 2

### Objekt 1 Gammal tallskog

#### Lägesbeskrivning och kort beskrivning av naturförhållanden

Delområdet är beläget i den norra delen av undersökningsområdet. Skogen är olikåldrig och bitvis luckig och gles men stora delar är dock ganska täta och inslaget av lövträd är flerstades stort. Inslaget av gammal tall är stort, även hålträd av tall förekommer sparsamt. Naturvärdena knutna till tall skulle gynnas av att gammal tall friställs för att öka solinstrålning på tallstammarna.

#### Naturvärdesbedömning

Värdet motiveras av det flerskiktade trädskiktet, de gamla tallarna och tillgången på hålträd av tall samt förekomst av tre stycken naturvårdsarter. Området bedöms ha påtagligt värde som livsmiljö och förutsättningar för påtagligt artvärde. I och med den sena tiden på året finns dock en viss osäkerhet i bedömningen, området skulle behöva inventeras under fältsäsong för att få en bättre uppfattning om förekomst av naturvårdsarter – framför allt med avseende på marklevande svampar då området bedöms ha goda förutsättningar att hysa naturvårdsintressanta arter inom den artgruppen.

#### Värdefulla strukturer och funktioner

Gamla tallar, hålträd av tall, död ved av tall.

#### Naturvårdsarter

##### **Rödlistade arter**

Tallticka (NT), vintertagging (NT).

##### **Signal- och indikatorarter**

Tallticka (S), vintertagging (S), grovticka (S).

### Objekt 2 Gammal tall

#### Lägesbeskrivning och kort beskrivning av naturförhållanden

Delområdet en kantzona av objekt 1 och vetter ut mot en öppen gräsmark. I delområdet finns inslag av gammal tall som bitvis är solexponerad. Många av tallarna är dock beskuggade av lövträd och en hel del slyartad vegetation förekommer också på flera ställen. Området skulle gynnas av att lövträd och en del gran togs bort.

#### Naturvärdesbedömning

Värdet motiveras av det flerskiktade trädskiktet, de gamla tallarna och förekomst av två stycken naturvårdsarter. Området bedöms ha påtagligt värde som livsmiljö och förutsättningar för påtagligt artvärde. I och med den sena tiden på året finns dock en viss osäkerhet i bedömningen, området skulle behöva inventeras under fältsäsong för att få en bättre uppfattning om förekomst av naturvårdsarter.

#### Värdefulla strukturer och funktioner

Gamla tallar.

#### Naturvårdsarter

##### **Rödlistade arter**

Tallticka (NT), reliktsbock, gammalt fynd (NT).

##### **Signal- och indikatorarter**

Tallticka (S), reliktsbock (S).



## Objekt 9 Tallbacke strax söder om planområdet

### Lägesbeskrivning och kort beskrivning av naturförhållanden

Delområdet är beläget direkt söder om planområdet och utgörs av en kulle glest bevuxen med äldre tall och en del lövträd. Många av tallarna är solexponerade vilket kan vara av värde för många vedlevande insekter knutna till tall.

### Naturvärdesbedömning

Värdet motiveras av de gamla solexponerade tallarna och tillgången på hålträd av tall samt förekomst av två stycken naturvårdsarter. Området bedöms ha påtagligt värde som livsmiljö och förutsättningar för påtagligt artvärde. I och med den sena tiden på året finns dock en viss osäkerhet i bedömningen, området skulle behöva inventeras under fältsäsong för att få en bättre uppfattning om förekomst av naturvårdsarter.

### Värdefulla strukturer och funktioner

Gammal tall.

### Naturvårdsarter

#### Rödlistade arter

Tallticka (NT).

#### Signal- och indikatorarter

Tallticka (S), grovticka (S).

## Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3

### Objekt 6. Äldre ek vid parkeringen

#### Lägesbeskrivning och kort beskrivning av naturförhållanden

Delområde utgörs av en solitär ek som står vid pendlarparkeringen på västra sidan om stationen. Eken bedöms ha god vitalitet.

#### Naturvärdesbedömning

Värdet motiveras av att solitära, vidkroniga ekar är värdefulla inslag i landskapet och kan ha naturvårdsarter knutna till sig. Området bedöms ha visst värde som livsmiljö och förutsättningar för visst artvärde.

#### Värdefulla strukturer och funktioner

Vidkronig äldre ek.

#### Naturvårdsarter

#### Rödlistade arter

Inga rödlistade arter funna.

#### Signal- och indikatorarter

Inga signalarter funna.

### Objekt 8. Ädellövskog i områdets södra del

#### Lägesbeskrivning och kort beskrivning av naturförhållanden

Delområdet ligger i den södra delen av undersökningsområdet och utgörs av en gles ädellövskog. Lönn dominerar men inslag av alm, ask och lind förekommer också. Området är röjt och busk- och slyvegetation saknas i stort helt. Död ved förekommer mycket sparsamt. I den norra delen finns inslag av enstaka gamla tallar som dock är ganska beskuggade på stammarna.

#### Naturvärdesbedömning

Värdet motiveras av förekomst av olikåldrig ädellövskog och förekomst av tre stycken naturvårdsarter. Området bedöms ha visst värde som livsmiljö och förutsättningar för visst artvärde. I och med den sena tiden på året finns dock en viss osäkerhet i

bedömningen, området skulle behöva inventeras under fältsäsong för att få en bättre uppfattning om förekomst av värdearter.

Värdefulla strukturer och funktioner

Gammal tall, hålträd av ädellövträd.

Naturvårdsarter

**Rödlistade arter**

Tallticka (NT).

**Signal- och indikatorarter**

Tallticka (S), slät lönnlav (S), lönnlav (S).

## Visst naturvärde – naturvärdesklass 4

### Objekt 3. Lövskogsdunge i anslutning till delområde 2

Lägesbeskrivning och kort beskrivning av naturförhållanden

Delområdet ligger i den östra delen av delområde 2 och utgörs av en lövskogsdunge som domineras av björk. Området är röjt och det är en skarp övergång till den öppna gräsmarken. I Fältskiktet växer arter som brudbröd, jungfrulin och ängshavre vilket visar på en något intressantare flora än övrigt i området. Samtliga fynd är från naturvärdesinventeringen 2008 men några blad av ängshavre hittades även vid denna inventering. Området skulle med fördel kunna huggas ut för att öka ljusinsläppet på marken och till tallarna innanför.

Naturvärdesbedömning

Värdet motiveras av att florán i delområdet är något avvikande och indikerar naturvärden. Området bedöms ha obetydligt värde som livsmiljö men visst artvärde.

Värdefulla strukturer och funktioner

-.

Naturvårdsarter

**Rödlistade arter**

Inga rödlistade arter är funna inom delområdet.

**Signal- och indikatorarter**

Brudbröd, jungfrulin och ängshavre.

### Objekt 4. Lövskogsdunge i områdets norra del

Lägesbeskrivning och kort beskrivning av naturförhållanden

Delområdet ligger i områdets norra del och utgörs av en lövskogsholme som domineras av björk. Området är röjt och det är en skarp övergång till den öppna gräsmarken som ligger runt omkring. I Fältskiktet växer arter som brudbröd och ängshavre vilket visar på en något intressantare flora än övrigt i området.

Naturvärdesbedömning

Värdet motiveras av att florán i delområdet är något avvikande och indikerar naturvärden. Området bedöms ha obetydligt värde som livsmiljö men visst artvärde.

Värdefulla strukturer och funktioner

-.

Naturvårdsarter

**Rödlistade arter**

Inga rödlistade arter är funna inom delområdet.

### **Signal- och indikatorarter**

Brudbröd och ängshavre.

### **Objekt 5. Lövskogsdunge söder om delområde 2**

Lägesbeskrivning och kort beskrivning av naturförhållanden

Delområdet ligger mellan delområde 2 och 8 och utgörs av buskage och slyartad vegetation. Några lite äldre lövträd finns också.

Naturvärdesbedömning

Värdet motiveras av att lövträden och buskagen kan ha betydelse för artmångfalden i området. Området bedöms ha visst värde som livsmiljö men obetydligt artvärde.

Värdefulla strukturer och funktioner

..

Naturvårdsarter

#### **Rödlistade arter**

Inga rödlistade arter är funna inom delområdet.

### **Signal- och indikatorarter**

Inga signal-/indikatorarter funna.

### **Objekt 7. Äldre träd med omgivande buskage**

Lägesbeskrivning och kort beskrivning av naturförhållanden

Delområdet ligger intill delområde 5 men bryts av en gångväg som går emellan objekten. Objektet består av ett äldre träd, förmodligen en apel och några buskar.

Naturvärdesbedömning

Värdet motiveras av att det äldre trädet och buskagen kan ha betydelse för artmångfalden i området. Området bedöms ha visst värde som livsmiljö men obetydligt artvärde.

Värdefulla strukturer och funktioner

..

Naturvårdsarter

#### **Rödlistade arter**

Inga rödlistade arter är funna inom delområdet.

### **Signal- och indikatorarter**

Inga signal-/indikatorarter funna.

# Grön infrastruktur och ekologiska samband

## Metodik

Mot bakgrund av att tallmiljöer utgör de högsta naturvärdena inom undersökningsområdet valde vi att titta närmare på vilken betydelse de utpekade naturvärdena med tall inom området kan tänkas ha i ett habitatnätverk.

Analysen är översiktlig och ett försök till att knyta ihop de östra delarna av Järvakilen och de västra delarna av Rösjökilens har gjorts. Detta för att se om tallmiljöerna inom undersökningsområdet faller ut som betydelsefulla habitat mellan de två kilarna. För Rösjökilen finns en analys gjord för den aktuella naturtypen (Calluna 2014). Vi har valt att följa de antaganden som gjorts för fokusarten reliktböck i analysen för Rösjökilen. För Järvakilen finns ingen liknande analys gjord men vår kännedom om förekomsten av gamla fynd av reliktböck och lämpliga miljöer för arter är relativt god i den östra delen av området.

En flygbildstolkning har gjorts i områdena kring undersökningsområdet för att hitta lämpliga habitat/tallar i bebyggelsemiljön, detta för att kunna knyta ihop de två kilarna.

Analysen gjordes med programmet Graphab som har möjlighet att vikta betydelsen av ingående habitat i en analys. I analysen användes två spridningsavstånd, 500 meter och 1000 meter. I analyserna för Rösjökilen visade det sig att många nätverk blev isolerade med ett spridningsavstånd på 500 meter. Vi ville därför se om man kunde se några skillnader i utfall för habitatens betydelse beroende vilket spridningsavstånd som användes.

## Osäkerhet i bedömningen

I och med att analysområdet är begränsat i sin utbredning kan resultaten bli något missvisande på grund av kanteffekter. Vi har dock gjort bedömningen att resultaten är så pass tillförlitliga att man kan få en fingervisning om habitatens betydelse mellan Järva- och Rösjökilen samt hur flödet är inom undersökningsområdet.

Analys av habitatnätverk är ingen absolut sanning utan ska snarare ses som ett effektivt verktyg för att kunna göra bedömningar om arters förmåga att förflytta sig i landskapet. Kvaliteten på analysen är avhängd en rad faktorer. Ju bättre kunskap man har om en arts krav på livsmiljöer och förmåga att förflytta sig i landskapet (artens spridningsbiologi) desto säkrare resultat får man. För reliktböck finns stor osäkerhet framför allt kring dess spridningsbiologi vilket gör att de antaganden som är gjorda har en ganska stor osäkerhet och resultatet är därmed också behäftat med en osäkerhet.

## Resultat och diskussion

Resultatet visar att delområde 2 och 9 utgör viktiga/möjliga habitat/föryngringslokaler i habitatnätverket för tall medan 2 och 8 bedöms som mindre viktiga. För sin föryngring är fokusarten reliktböck starkt knuten till gamla tallar som är solexponerade och endast delområde 2 och 9 har tallar som uppfyller dessa kriterier fullt ut. I delområde 1 är de gamla tallarna allt för beskuggade av framför allt igenväxningsvegetation, men även andra tallar, för att fungera som lämpliga föryngringslokaler i dagsläget. I och med att skogen i delområde 1 till stor del är förhållandevis tät bedöms den inte heller fungera som optimalt habitat att passera igenom eller vistas i. Delområde 8 som utgörs av en relativt gles ädellövskog med inslag av gammal tall i den norra delen bedöms vara en gästvänligare miljö att uppehålla sig i medan tallarna i området bedöms vara för beskuggade för att fungera som optimal föryngringslokal för reliktböck.

Med de förutsättningar som finns i nuläget bedöms sambanden i nord – sydlig riktning inom planområdet vara begränsat då avstånden mellan lämpliga habitat/föryngringslokaler är mer än 500 meter, detta gäller även vid analysen där spridningsavståndet är satt till 1000 meter. Detta beror på att flödet/länkarna blir större/starkare i öst – västlig riktning när spridningsavståndet ökas till 1000 meter.

Inom undersökningsområdet utgör delområde 2 det viktigaste habitatet mellan Järva- och Rösjökilen. Det beror dels på områdets storlek/solexponerade yta med gammal tall, dels på att det bedöms finnas motsvarande habitat inom lämpliga avstånd både öster och väster om delområdet.



## Känslighet

Då naturvärdena huvudsakligen är knutna till träd är de givetvis känsliga för att enskilda gamla träd och skogspartier avverkas. Avverkas träden försvinner livsmiljöerna direkt för såväl mark- och vedlevande svampar som för vedlevande insekter.

Om delar av delområde 2 tas i anspråk kan den medföra en påverkan på spridningssambanden för tall då många av de största och äldsta tallarna står i den södra delen som är planerad för bebyggelse, det är också i denna del av delområdet som fynd av reliktböck tidigare har gjorts.

Indirekt kan bebyggelse intill gamla träd göra att dessa beskuggas kraftigt vilket missgynnar många vedlevande insekter knutna till gammal solexponerad tall. Anläggande av hårdgjorda ytor mellan träd gör att naturvärden som till exempel marklevande svampar och kärlväxter som är knutna till markskiktet går förlorade.

Delar av exploateringen bedöms framför allt kunna påverka naturvärden knutna till gammal tall negativt. Detta kan ske både genom att gamla tallar kommer att avverkas och att tidigare solexponerade gamla tallar kan komma att beskuggas av höga hus. Detta skulle kunna medföra en negativ påverkan för de ekologiska sambanden mellan delar av Järva- och Rösjökilarna, dock bedöms inte sambanden mellan kilarna kunna påverkas på ett betydande vis.

Nedan ges förslag till allmän naturvårdshänsyn, förstärkning av naturvärden och av grönstråk.

## Naturvårdshänsyn

I delområde 1 och 2 kan man med fördel glesa ur skogen så att de gamla tallarna blir mer solexponerade. Det är dock viktigt att inte avverka för mycket yngre tall då den är viktig för kontinuiteten av tall i området.

Vid en exploatering intill delområde 1 och 2 är det viktigt att hålla huskropparna på ett sådant avstånd från stammarna så att de inte beskuggas.

I delområde 8 bör man frihugga de gamla tallar som blir kvar efter exploateringen i norra delen. Tallarna i området bedöms ha högre potential att hysa höga naturvärden om de friställs än vad de närliggande lövträden har. Frihuggningen bör vara av sådan omfattning att tallstammarna med tjock bark blir solexponerade. En sådan åtgärd kan bland annat ha positiva effekter på spridningssambanden för tall.

## Spara gamla träd

Genom att spara enstaka gamla tallar i bebyggelsemiljön kan man gynna vedlevande insekter knutna till tall. Många av dessa insekter är knutna till grova, solexponerade tallar och kan gynnas av att gamla tallar friställs. Även en del vedlevande svampar kan nyttja dessa tallar. Det är dock viktigt att tallarna inte hamnar i skugga av höga byggnader. Det är därför viktigt att planera bebyggelse på ett sådant sätt att tallarna får en ordentlig solinstrålning på stammarna där barken är tjock.

De delområden som bedöms värdefullast att ta denna hänsyn i är delområde 1, 2 och norr delen av 8 där gammal tall finns.

## Kompletterande naturvärden

### Veddepåer

När gamla tallar avverkas bör stammarnas tas om hand och läggas ut på solexponerade platser för att gynna vedlevande insekter. Många skyddsvärda vedinsekter är starkt knutna till död ved vilket är en bristvara i dagens skogslandskap, så även inom undersökningsområdet. Det är inte nödvändigt att lägga ut alla stammar på ett och samma ställe, de behöver inte heller bara läggas ut inom planområdet utan de kan läggas ut på andra lämpliga platser i närområdet.

Det kan räcka med enstaka stammar per lokal om det rör sig om mindre områden. I större områden kan man med fördel lägga ut fler stammar, här kan man även lägga några i mindre högar. Man kan även lägga några stammar i mer beskuggade lägen. Om möjligt lägger man ut hela stammar, men det kan många gånger vara praktiskt svårt att genomföra då man inte vill använda för stora maskiner som kan ge markskador. Lämpliga delområden inom undersökningsområdet att placera ut ved i är delområde 1, 2, 8 och 9.

### Grönstråk

Om möjlighet finns kan man på tak av lägre byggnader anlägga buskmiljöer och andra gröna ytor för att förstärka mångfalden i området. Detta kan även fungera som förstärkning av spridningssambanden för arter inom området. Bland annat kan insekter knutna till bland annat tall dra nytta av dessa miljöer.

Vid utformning av bebyggelse är det viktigt att tänka på såväl bebyggelsens utbredning som höjden på bebyggelsen. Genom att hålla delar av bebyggelsen under trädhöjd kan

man skapa ett visuellt grönstråk där exempelvis insekter kan se intilliggande skogspartier och därmed lättare hitta till lämpliga miljöer. Detta kan också förstärkas med gröna tak.

Att anlägga alléer i området är ett annat sätt att skapa grönstråk i bebyggelsen. Man kan med fördel plantera något i området redan förekommande trädslag som ek eller tall. Tallen får ses som en karaktärsart för denna del av kommunen och skulle säkert bli ett fint inslag i områdets gator.

# Referenser

## Tryckta källor

Artdatabanken. 2014. Registerutdrag på rödlistade arter.

Calluna 2014. Ekologiska landskapssamband i Rösjökilen.

Ekologigruppen 2008. Naturinventering Upplands Väsby kommun.

Gärdenfors. Ed. 2010. Rödlistade arter i Sverige.

Naturvårdsverket 2008. Inventering av skyddsvärda träd i kulturlandskapet.

Norén, M., Nitare, J., Larsson, A., Hultgren, B. & Bergengren, I. 2002. Handbok för inventering av nyckelbiotoper. Skogsstyrelsen, Jönköping.

Signalarter: indikatorer på skyddsvärd skog. Skogsstyrelsen 2000